

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 28.4.2020
COM(2020) 169 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

Ερμηνευτική ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του λογιστικού πλαισίου και του πλαισίου προληπτικής εποπτείας για τη διευκόλυνση της χορήγησης τραπεζικών δανείων στην ΕΕ

Στήριξη επιχειρήσεων και νοικοκυριών εν μέσω της COVID-19

Ερμηνευτική ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του λογιστικού πλαισίου και του πλαισίου προληπτικής εποπτείας για τη διευκόλυνση της χορήγησης τραπεζικών δανείων στην ΕΕ

Στήριξη επιχειρήσεων και νοικοκυριών εν μέσω της COVID-19

1. Εισαγωγή και πλαίσιο

Το σοβαρό οικονομικό σοκ που προκλήθηκε από την πανδημία COVID-19 και τα έκτακτα μέτρα ανάσχεσης έχουν εκτεταμένες επιπτώσεις στην οικονομία από την πλευρά τόσο της προσφοράς όσο και της ζήτησης. Οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν προβλήματα δυσλειτουργίας στις αλυσίδες εφοδιασμού, προσωρινής διακοπής λειτουργίας και μειωμένης ζήτησης, ενώ τα νοικοκυριά έρχονται αντιμέτωπα με την ανεργία και τη μείωση του εισοδήματος.

Το εντονότερο τμήμα της οικονομικής συρρίκνωσης θα γίνει αισθητό κατά τους προσεχείς μήνες. Τα νοικοκυριά και οι φερέγγυες επιχειρήσεις θα πρέπει να στηριχθούν για να αντέξουν αυτή την επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας και τις ελλείψεις ρευστότητας που θα προκαλέσει.

1.1. Ο ρόλος των τραπεζών στην άμβλυνση των οικονομικών επιπτώσεων της COVID-19

Σε αντίθεση με την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, ο οικονομικός κλονισμός που προκλήθηκε από την έξαρση της νόσου COVID-19 δεν προέρχεται από τον τραπεζικό τομέα ή από το ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Οι τράπεζες στην ΕΕ είναι σήμερα πολύ πιο ανθεκτικές από ό,τι το 2008. Οι δείκτες κεφαλαίων και τα αποθέματα ρευστότητας έχουν βελτιωθεί σημαντικά, ενώ έχουν μειωθεί η μόχλευση και η εξάρτηση των τραπεζών από βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση. Οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που συντόνισε η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EAT) κατέδειξαν ότι ο τραπεζικός τομέας της ΕΕ είναι αρκετά ανθεκτικός για να αντέξει σοβαρή ύφεση σε ευρύ φάσμα σεναρίων. Εν τω μεταξύ, το ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα αντιμετώπισε επίσης ικανοποιητικά τις ακραίες συνθήκες που συνδέονται με την κρίση της Covid-19.

Η ευρωστία των τραπεζών στην Ένωση αναμένεται να τους επιτρέψει να διαδραματίσουν βασικό ρόλο στη διαχείριση του οικονομικού κλυδωνισμού που οφείλεται στην COVID-19 και στην προετοιμασία για ταχεία ανάκαμψη, παρόλο που αναπόφευκτα και οι τράπεζες θα επηρεαστούν αρνητικά από τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι πελάτες τους και από την αυξημένη αστάθεια στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Οι τράπεζες μπορούν να διαδραματίσουν αυτόν τον ρόλο διατηρώντας τη ροή πιστώσεων προς τους πελάτες τους που πλήττονται περισσότερο, ιδίως προς τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (MME).

Οι δημόσιες αρχές και οργανισμοί σε επίπεδο Ένωσης ή κρατών μελών και σε διεθνές επίπεδο ανέλαβαν άμεση και αποφασιστική δράση για να εφοδιάσουν τις τράπεζες με τα αναγκαία μέτρα για την αποτελεσματική διωχέτευση κεφαλαίων σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά.

- Οι κεντρικές τράπεζες έχουν επαυξήσει τη στήριξη ρευστότητας προς τις τράπεζες με σκοπό να προωθήσουν τον τραπεζικό δανεισμό σε όσους πλήττονται περισσότερο από την κρίση της COVID-19 και έχουν διευρύνει τα προγράμματά τους για την αγορά στοιχείων ενεργητικού, ώστε να εξασφαλίσουν ακόμη πιο ευνοϊκούς όρους χρηματοδότησης για όλους τους τομείς της οικονομίας.
- Οι εποπτικές αρχές των τραπεζών στην ΕΕ έχουν παράσχει προσωρινά κεφάλαια, ρευστότητα και επιχειρησιακή βοήθεια στις τράπεζες, προκειμένου να διασφαλίσουν ότι αυτές μπορούν να εξακολουθήσουν να εκπληρώνουν τον ρόλο τους στη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας, σε ένα πιο δύσκολο περιβάλλον¹. Επίσης, σε διεθνές επίπεδο, η Επιτροπή Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας (BCBS) έχει ανακοινώσει παράταση κατά ένα έτος της διεθνώς συμφωνημένης προθεσμίας για την εφαρμογή των τελικών προτύπων «Βασιλεία III»², προκειμένου να απελευθερώσει την επιχειρησιακή ικανότητα των τραπεζών και των εποπτικών αρχών, και έχει συμφωνήσει να παράσχει στις τράπεζες μεγαλύτερη ευελιξία κατά τη σταδιακή εφαρμογή της ρυθμιστικής αντιμετώπισης του λογιστικού χειρισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL), ώστε να περιοριστεί ο αντίκτυπος στο ρυθμιστικό τους κεφάλαιο³.
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο συντονισμένης αντίδρασης της ΕΕ για την αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της κρίσης COVID-19⁴, έχει χρησιμοποιήσει την πλήρη ευελιξία του πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις⁵ και του πλαισίου του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης⁶, για να δώσει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να διαμορφώσουν αποφασιστική και συντονισμένη δημοσιονομική αντίδραση. Επωφελούμενα από την εν λόγω ευελιξία, τα κράτη μέλη έχουν εφαρμόσει μέτρα ελαφρύνσεων, ιδίως υπό τη μορφή κρατικών εγγυήσεων δανείων ή καθεστώτων αναβολής πληρωμών («προσωρινή αναστολή»), τα οποία παρέχουν

¹ Βλ. για παράδειγμα τα μέτρα που ανακοίνωσε η ΕΚΤ στις 12 Μαρτίου, στη διεύθυνση:

<https://www.banksupervision.europa.eu/press/pr/date/2020/html/ssm.pr200312~43351ac3ac.en.html>.

² Βλ. δελτίο Τύπου «Οι Διοικητές Κεντρικών Τραπεζών και οι Επικεφαλής Εποπτείας αναγγέλλουν την αναβολή της εφαρμογής της Βασιλείας III με στόχο την αύξηση της επιχειρησιακής ικανότητας των τραπεζών και των εποπτικών αρχών να ανταποκριθούν στην Covid-19», 27 Μαρτίου 2020, στη διεύθυνση: <https://www.bis.org/press/p200327.htm>.

³ Βλ. δελτίο Τύπου «Η Επιτροπή της Βασιλείας λαμβάνει πρόσθετα μέτρα για την άμβλυνση των επιπτώσεων της νόσου Covid-19», 3 Απριλίου 2020, στη διεύθυνση: <https://www.bis.org/press/p200403.htm>.

⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και την Ευρωμαράδα σχετικά με τη συντονισμένη οικονομική αντίδραση στην έξαρση της νόσου COVID-19, COM(2020) 112 final της 13.3.2020.

⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19, COM(2020) 1863 final της 19.3.2020, όπως τροποποιήθηκε από το COM(2020) 2215 final της 3.4.2020.

⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο για την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, COM(2020) 123 final της 20.3.2020.

κίνητρα στις τράπεζες να εξακολουθήσουν να χορηγούν δάνεια εν μέσω της τρέχουσας αβεβαιότητας και ανακουφίζουν από την άμεση οικονομική πίεση τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά.

Αυτά τα ολοκληρωμένα νομισματικά, κανονιστικά και φορολογικά μέτρα παρέχουν στις τράπεζες τους απαραίτητους πόρους και την ευελιξία για τη στήριξη της οικονομίας της ΕΕ κατά τη διάρκεια της κρίσης της COVID-19. Οι τράπεζες πρέπει τώρα να χρησιμοποιήσουν το κεφάλαιο και τη ρευστότητα που ελευθερώθηκαν για να διοχετεύουν χρηματοδοτικούς πόρους στις επιχειρήσεις και στα νοικοκυριά που επηρεάζονται άμεσα από την αιφνίδια συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας, εντός των ορίων της ορθής από άποψη προληπτικής εποπτείας συμπεριφοράς. Με τον τρόπο αυτό, η έκταση των ζημιών στην οικονομία της ΕΕ μπορεί να περιοριστεί και η ανάκαμψη θα επιτευχθεί νωρίτερα και θα είναι πιο ισχυρή.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει και επικροτεί τις προσπάθειες των τραπεζών να βοηθήσουν τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν αυτή την άνευ προηγουμένου κρίση⁷. Δεδομένης της κλίμακας της κρίσης, ο τραπεζικός τομέας και το ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα αναμένεται να συμμετάσχουν πλήρως στη στήριξη της αντίδρασης τη δημόσιας πολιτικής. Οι οικονομικές προκλήσεις που θέτει η πανδημία COVID-19 μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο με τη στενή συνεργασία μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του της 17ης Απριλίου⁸, επέμεινε στην ανάληψη προορατικού ρόλου από τον τραπεζικό τομέα στην παρούσα κρίση, ενώ οι υπουργοί οικονομικών της ΕΕ, στη δήλωσή τους⁹ που εκδόθηκε στις 16 Απριλίου, κάλεσαν τον τραπεζικό τομέα να στηρίξει τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που πλήττονται από την έξαρση της νόσου COVID-19, με στόχο να διασφαλιστεί η συνέχιση των δραστηριοτήτων.

1.2. Ευελιξία εντός του κανονιστικού πλαισίου εν μέσω της κρίσης COVID-19

Το κανονιστικό πλαίσιο για τις τράπεζες παρέχει μεγάλα περιθώρια σε δημόσιες και ιδιωτικές πρωτοβουλίες για την προώθηση της συνέχισης του δανεισμού πελατών που πλήττονται από την κρίση της COVID-19, διατηρώντας παράλληλα μια συνετή προσέγγιση. Η Επιτροπή ενθαρρύνει τις τράπεζες να κάνουν πλήρη χρήση της εγγενούς ευελιξίας των υφιστάμενων λογιστικών κανόνων¹⁰ και των κανόνων προληπτικής

⁷ Οι τράπεζες και οι εθνικές τραπεζικές ενώσεις έχουν ιδίως θέσει σε εφαρμογή την αναβολή της καταβολής μισθωμάτων για ευάλωτες οικογένειες, της αποπληρωμής εταιρικών δανείων και συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης, καθώς και καταναλωτικών δανείων για πελάτες που πλήττονται από την COVID-19. Οι τράπεζες έχουν επίσης διαθέσει αμέσως πρόσθετες πιστώσεις στις ΜΜΕ και τους αυτοαπασχολούμενους και έχουν προκαταβάλει επιδόματα ανεργίας. Οι τράπεζες διαδραματίζουν επίσης ζωτικό ρόλο στη διεκπεραίωση αιτήσεων και την παροχή προνομιακών δανείων που χορηγούνται σε σχέση με τη νόσο COVID-19. Επιπλέον, οι τράπεζες έχουν αυξήσει το όριο για τις ανέπαφες πληρωμές για να διευκολύνουν ασφαλείς μεθόδους πληρωμής για τους καταναλωτές και τους εμπόρους λιανικής.

⁸ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 17ης Απριλίου 2020, σχετικά με τη συντονισμένη δράση της ΕΕ για την καταπολέμηση της πανδημίας COVID-19 και των συνεπειών της (2020/2616 (RSP)).

⁹ Δήλωση των Υπουργών Οικονομικών της ΕΕ σχετικά με τη συνέχιση του τραπεζικού δανεισμού και τη διατήρηση ενός λειτουργικού ασφαλιστικού τομέα εν μέσω της πανδημίας COVID-19, 16 Απριλίου 2020.

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/2067 της Επιτροπής, της 22ας Νοεμβρίου 2016, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1126/2008 για την υιοθέτηση ορισμένων διεθνών λογιστικών προτύπων σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9.

εποπτείας¹¹ για να στηρίξουν την οικονομία της ΕΕ στις εξαιρετικές περιστάσεις της έξαρσης της νόσου COVID-19. Η εφαρμογή μέτρων ελάφρυνσης και μόνο, τα οποία αποσκοπούν στην κάλυψη βραχυπρόθεσμων αναγκών ρευστότητας, δεν θα πρέπει να οδηγεί αυτομάτως σε αυστηρότερη λογιστική ή προληπτική μεταχείριση στις περιπτώσεις που η χρηματοοικονομική κατάσταση δεν επιδεινώνεται διαφορετικά.

Ταυτόχρονα, είναι καίριας σημασίας να εξακολουθήσουν οι τράπεζες να μετρούν τους κινδύνους με ακριβή, συνεπή και διαφανή τρόπο, δεδομένου ότι αυτό είναι απαραίτητο για την παρακολούθηση των επιπτώσεων της κρίσης COVID-19 στην οικονομία της ΕΕ και θέτει τα θεμέλια για έναν ανθεκτικό τραπεζικό τομέα. Αυτό σημαίνει ότι οι τράπεζες πρέπει να εξακολουθήσουν να εντοπίζουν καταστάσεις στις οποίες οι δανειολήπτες ενδέχεται να αντιμετωπίσουν οικονομικές δυσκολίες που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ικανότητά τους να αποπληρώσουν μακροπρόθεσμα τις δανειακές τους υποχρεώσεις. Οι τράπεζες πρέπει επίσης να εξακολουθήσουν να εφαρμόζουν ορθά πρότυπα αναδοχής και εξακρίβωσης των στοιχείων του πελάτη (know-your-customer), όπως απαιτείται από τη νομοθεσία της ΕΕ.

1.3. Ανάγκη για συντονισμένη αντίδραση

Στην ανακοίνωσή της σχετικά με τη συντονισμένη οικονομική αντίδραση στην κρίση COVID-19¹², η Επιτροπή κάλεσε τις αρχές προληπτικής εποπτείας και τις λογιστικές αρχές να διευκρινίσουν περαιτέρω τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να γίνει βέλτιστη χρήση της ευελιξίας που προβλέπεται στο υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο. Η EAT¹³, η Τραπεζική Εποπτεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (EKT)¹⁴, η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA)¹⁵ και η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Φορέων Εποπτείας Ελεγκτών (CEAOB)¹⁶ έχουν διευκρινίσει τον τρόπο με τον οποίο η ευρεία ευελιξία που εμπεριέχεται στα τρέχοντα λογιστικά και εποπτικά πλαίσια επιτρέπει να ασκείται η διαχείριση των έκτακτων μέτρων που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση αυτής της άνευ προηγουμένου κατάστασης με στιβαρό αλλά και απρόσκοπτο τρόπο. Η Επιτροπή χαιρετίζει

¹¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων.

¹² Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και την Ευρωμάρα σχετικά με τη συντονισμένη οικονομική αντίδραση στην έξαρση της νόσου COVID-19, COM(2020) 112 final της 13.3.2020.

¹³ Βλ. δήλωση «EBA Statement on the application of the prudential framework regarding Default, Forbearance and IFRS9 in light of COVID-19 measures (δήλωση της EAT σχετικά με την εφαρμογή του πλαισίου προληπτικής εποπτείας όσον αφορά την αθέτηση, τις ρυθμίσεις δανείων και το ΔΠΧΑ 9 υπό το πρίσμα των μέτρων κατά της νόσου COVID-19)», της 25ης Μαρτίου 2020.

¹⁴ Βλ. δελτίο Τύπου «ECB Banking Supervision provides further flexibility to banks in reaction to coronavirus (Η τραπεζική εποπτεία της EKT παρέχει μεγαλύτερη ευελιξία στις τράπεζες για την αντιμετώπιση του κορονοϊού)» και συνοδευτικές συγχέτεις ερωτήσεις, της 20ής Μαρτίου 2020.

¹⁵ Βλ. «ESMA Statement on Accounting implications of the COVID-19 outbreak on the calculation of expected credit losses in accordance with IFRS 9 (δήλωση της ESMA σχετικά με τις λογιστικές επιπτώσεις της έξαρσης της νόσου COVID-19 στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9)», της 25ης Μαρτίου 2020.

¹⁶ Βλ. «CEAOB Statement emphasising areas that are of high importance in view of Covid-19 impact on audits of financial statements (δήλωση της CEAOB για έμφαση σε τομείς υψηλής σημασίας ενόψει του αντικτύπου της Covid-19 στους ελέγχους των οικονομικών καταστάσεων)», της 25ης Μαρτίου 2020.

επίσης τις πρόσφατες δηλώσεις της Επιτροπής της Βασιλείας για την τραπεζική εποπτεία (BCBS)¹⁷ και του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB)¹⁸.

Είναι επιτακτική ανάγκη όλες οι αρχές να εξακολουθήσουν να ενεργούν με συντονισμένο και συνεπή τρόπο, όταν προσδιορίζουν τον τρόπο χρήσης της ευελιξίας που εμπεριέχεται στους αντίστοιχους κανόνες τους, ώστε να επιτυγχάνεται η μεγαλύτερη δυνατή σαφήνεια και να εξασφαλίζονται ίσοι όροι ανταγωνισμού εντός της ενιαίας αγοράς. Το ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων εφαρμόζεται σε όλες τις τράπεζες στην ΕΕ και ο κλυδωνισμός που προκαλείται από την πανδημία δεν θα πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα τη διαφοροποιημένη εφαρμογή των κανόνων μεταξύ των κρατών μελών. Οι εγγυήσεις ή οι αναστολές πληρωμών που εγκρίνονται στο πλαίσιο της COVID-19, για παράδειγμα, και έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο από τις εποπτικές αρχές σε ολόκληρη την Ένωση. Η διασφάλιση του ότι η ευελιξία που προβλέπεται στους κανόνες εφαρμόζεται με συνεπή τρόπο συμβάλλει στη διαφύλαξη της ακεραιότητας της ενιαίας αγοράς, η οποία είναι απαραίτητη για την επιτάχυνση της ανάκαμψης. Η Επιτροπή καλεί την ΕΑΤ να καταγράψει τον τρόπο, με τον οποίο οι δημόσιες εγγυήσεις που παρέχονται για την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19 θα πρέπει να αντιμετωπίζονται για σκοπούς μετριασμού των κινδύνων, και να παράσχει περαιτέρω καθοδήγηση, κατά περίπτωση.

Αρκετά μέτρα ελαφρύνσεων που εγκρίθηκαν από την ΕΕ και τις εθνικές αρχές έχουν χρησιμοποιήσει αποτελεσματικά την ευελιξία που εμπεριέχεται στους κανόνες με στόχο τη μεγιστοποίηση της δανειοδοτικής ικανότητας των τραπεζών. Οι εποπτικές αρχές έχουν επιτρέψει στις τράπεζες να χρησιμοποιούν προσωρινά τα αποθεματικά ρευστότητας και κεφαλαίου, ενώ οι ορισθείσες εθνικές αρχές έχουν μειώσει ορισμένες μακροπροληπτικές απαιτήσεις για αποθεματικά κεφαλαίου, ελευθερώνοντας εκ των πραγμάτων ένα σημαντικό ποσό κεφαλαίου από κανονιστικούς περιορισμούς. Πρόκειται για ευπρόσδεκτα μέτρα ελάφρυνσης που απηχούν το σκεπτικό στο οποίο στηρίζονται τα προληπτικά αποθεματικά ασφαλείας, καθώς και τη σημασία που έχει να επιτραπεί η αποδέσμευσή τους προκειμένου να εξασφαλιστεί η δυνατότητα χρήσης τους όταν είναι αναγκαίο. Οι τράπεζες θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν τα κεφαλαιακά αποθεματικά ασφαλείας για να συνεχίσουν τον δανεισμό στην πραγματική οικονομία και οι αγορές δεν θα πρέπει να στιγματίσουν τη χρήση τους υπό τις παρούσες περιστάσεις. Η Επιτροπή ενθαρρύνει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ESRB-ΕΣΣΚ) να συντονίσει μια προσέγγιση σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά τη χρήση των μακροπροληπτικών αποθεματικών κατά τη φάση της κρίσης και της ανάκαμψης.

Για να διασφαλιστεί ότι οι τράπεζες μπορούν να διαδραματίσουν τον καίριο ρόλο τους στη στήριξη της οικονομίας της ΕΕ κατά τη διάρκεια της κρίσης COVID-19, η

¹⁷ Βλ. BCBS, «Measures to reflect the impact of Covid-19 (Μέτρα που αντικατοπτρίζουν τις επιπτώσεις της νόσου Covid-19)», της 3ης Απριλίου 2020.

¹⁸ Βλ. «IASB Statement on IFRS 9 and Covid-19 - Accounting for expected credit losses applying IFRS 9 Financial Instruments in the light of current uncertainty resulting from the covid-19 pandemic (δήλωση του IASB για το ΔΠΧΑ 9 και την Covid-19 — Λογιστικός χειρισμός για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες με εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα υπό το πρίσμα της τρέχουσας αβεβαιότητας που προκύπτει από την πανδημία Covid-19)», της 27ης Μαρτίου 2020.

παρούσα ανακοίνωση επιβεβαιώνει την ευελιξία που επισημάνθηκε από την EAT¹⁹, την EKT²⁰, την ESMA²¹ και την CEAOB²², καθώς και από την BCBS²³ και το IASB²⁴, με σκοπό να υπάρξει όσο το δυνατόν μεγαλύτερη βεβαιότητα ως προς το θέμα αυτό στην παρούσα συγκυρία. Η παρούσα ανακοίνωση υπενθυμίζει τα κύρια χαρακτηριστικά των οδηγιών που έχουν εκδοθεί από τις εν λόγω αρχές, με στόχο την ενίσχυση της συλλογικής δέσμευσης για συνεπή και εναρμονισμένη εφαρμογή της ευελιξίας που εμπεριέχεται στο κανονιστικό πλαίσιο της Ένωσης (ενότητες 2 και 3). Επιπλέον, στην ανακοίνωση τονίζεται ο καίριος ρόλος που αναμένεται να διαδραματίσει ο τραπεζικός τομέας της ΕΕ, παράλληλα με τον δημόσιο τομέα, για τον περιορισμό των οικονομικών επιπτώσεων της κρίσης COVID-19, καθώς και για την προώθηση της ταχείας ανάκαμψης μετά την κρίση, και επισημαίνει τους τομείς στους οποίους οι τράπεζες καλούνται να ενεργήσουν υπεύθυνα (ενότητα 4). Τέλος, στην ανακοίνωση τονίζεται η ανάγκη για στοχευμένες αλλαγές σε συγκεκριμένες πτυχές του πλαισίου προληπτικής εποπτείας, ώστε να μεγιστοποιηθεί η ικανότητα των τραπεζών να συνεχίσουν τον δανεισμό σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά, με παράλληλη παρακολούθηση του τρόπου με τον οποίο οι τράπεζες χρησιμοποιούν τους πόρους που ελευθερώνονται για να συνεισφέρουν στην παροχή τραπεζικών πιστώσεων (ενότητα 5).

2. Ευελιξία που εμπεριέχεται στο ΔΠΧΑ 9 — Χρηματοοικονομικά μέσα

Κατόπιν αιτήσεως του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (FSB) και της G20, το IASB εισήγαγε μια πιο μακρόπνοη προσέγγιση όσον αφορά τη δημιουργία προβλέψεων για ζημίες από δάνεια μέσω του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) 9. Το ΔΠΧΑ 9 αποτελεί απάντηση σε ένα από τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την τελευταία χρηματοπιστωτική κρίση, όταν πολλές τράπεζες είχαν προβλέψεις για ζημίες από δάνεια που ήταν πολύ μικρές για να απορροφήσουν τις ζημίες όταν οι δανειολήπτες αθέτησαν τις υποχρεώσεις τους. Εκφράστηκαν ανησυχίες ότι η εφαρμογή της προσέγγισης αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (expected credit loss - ECL) σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 θα οδηγούσε αυτομάτως σε αιφνίδια και σημαντική αύξηση των

¹⁹ Βλ. δήλωση «EBA Statement on the application of the prudential framework regarding Default, Forbearance and IFRS9 in light of COVID-19 measures (δήλωση της EAT σχετικά με την εφαρμογή του πλαισίου προληπτικής εποπτείας όσον αφορά την αθέτηση, τις ρυθμίσεις δανείων και το ΔΠΧΑ 9 υπό το πρίσμα των μέτρων κατά της νόσου COVID-19)», της 25ης Μαρτίου 2020. [κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τη νομοθετική και μη νομοθετική αναστολή των αποπληρωμών δανείων που εφαρμόζονται υπό το πρίσμα της κρίσης COVID-19, της 2ας Απριλίου 2020](#).

²⁰ Βλ. συνχένες ερωτήσεις της τραπεζικής εποπτείας της EKT σχετικά με τα εποπτικά μέτρα της EKT ως αντίδραση στον κορονοϊό, της 20ής Μαρτίου 2020. επιστολή της τραπεζικής εποπτείας της EKT προς τα σημαντικά ιδρύματα «IFRS 9 in the context of the coronavirus (COVID-19) pandemic [το ΔΠΧΑ 9 στο πλαίσιο της πανδημίας του κορονοϊού (COVID-19)]», της 1ης Απριλίου 2020.

²¹ Βλ. «ESMA Statement on Accounting implications of the COVID-19 outbreak on the calculation of expected credit losses in accordance with IFRS 9 (δήλωση της ESMA σχετικά με τις λογιστικές επιπτώσεις της έξαρσης της νόσου COVID-19 στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9)», της 25ης Μαρτίου 2020.

²² Βλ. «CEAOB Statement emphasising areas that are of high importance in view of Covid-19 impact on audits of financial statements (δήλωση της CEAOB για έμφαση σε τομείς υψηλής σημασίας ενόψει του αντικτύπου της Covid-19 στους ελέγχους των οικονομικών καταστάσεων)», της 25ης Μαρτίου 2020.

²³ Βλ. BCBS, «Measures to reflect the impact of Covid-19 (Μέτρα που αντικατοπτρίζουν τις επιπτώσεις της νόσου Covid-19)», της 3ης Απριλίου 2020.

²⁴ Βλ. «IASB Statement on IFRS 9 and Covid-19 - Accounting for expected credit losses applying IFRS 9 Financial Instruments in the light of current uncertainty resulting from the covid-19 pandemic (δήλωση του IASB για το ΔΠΧΑ 9 και την Covid-19 — Λογιστικός χειρισμός για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα υπό το πρίσμα της τρέχουσας αβεβαιότητας που προκύπτει από την πανδημία Covid-19)», της 27ης Μαρτίου 2020.

προβλέψεων για τις πιστωτικές ζημίες των τραπεζών και ότι αυτό, με τη σειρά του, θα μείωνε την ικανότητά τους να δανείζουν σε πελάτες.

Η προσέγγιση ECL βάσει του ΔΠΧΑ 9 απαιτεί κρίση και ευελιξία. Όπως αναφέρεται από το IASB, οι τράπεζες (και άλλες εταιρείες) δεν αναμένεται να εφαρμόσουν μηχανικά τις υφιστάμενες προσεγγίσεις ECL για τον καθορισμό του ύψους των προβλέψεων σε μια εξαιρετική κατάσταση όπως η κρίση COVID-19. Η Επιτροπή αναμένει από τις τράπεζες να χρησιμοποιήσουν πλήρως την κρίση τους και την ευελιξία εντός των περιορισμών του ΔΠΧΑ 9, για να μετριάσουν τυχόν αδικαιολόγητες επιπτώσεις της κρίσης COVID-19 στις προβλέψεις των τραπεζών για αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες, χωρίς να υπονομεύεται η εμπιστοσύνη των επενδυτών.

Εκτίμηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου

Η εκτίμηση των τραπεζών για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου (SICR) θα πρέπει να βασίζεται στην εναπομένουσα διάρκεια ζωής των σχετικών χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού. Αιφνίδιες σημειακές αυξήσεις της πιθανότητας αθέτησης (PD) προκαλούμενες από την κρίση COVID-19, οι οποίες αναμένεται να είναι προσωρινές, δεν θα πρέπει να οδηγούν σε σημαντική αύξηση της πιθανότητας αθέτησης για τη συνολική διάρκεια ζωής. Ως εκ τούτου, δεν θα πρέπει λογικά να οδηγούν σε σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου σε σύγκριση με την αναμενόμενη PD κατά τους επόμενους δώδεκα μήνες.

Κατά την εκτίμηση του εάν έχει επέλθει SICR, οι τράπεζες θα πρέπει να δίνουν επαρκή βαρύτητα στα σενάρια που βασίζονται σε μακροπρόθεσμες σταθερές μακροοικονομικές προοπτικές. Το ΔΠΧΑ 9 χρησιμοποιεί ένα χρονικό σημείο αναφοράς (την ημερομηνία υποβολής αναφοράς) για να αξιολογήσει αν έχει επέλθει SICR. Λόγω του μοναδικού χαρακτήρα της κρίσης λόγω της COVID-19, είναι δύσκολο για τις τράπεζες να λάβουν αρκούντως εύλογες και βάσιμες πληροφορίες για την κατάρτιση αξιόπιστων μελλοντικών σεναρίων για τον καθορισμό της SICR. Αντί της απλής παρέκτασης της τρέχουσας αβεβαιότητας στα επόμενα έτη, οι τράπεζες θα πρέπει να δίνουν επαρκή βαρύτητα στα σενάρια που βασίζονται σε μακροπρόθεσμες σταθερές μακροοικονομικές προοπτικές, όπως συνιστά η EKT²⁵. Η EKT έχει παρουσιάσει σε επιστολή προς τα σημαντικά ιδρύματα τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να χρησιμοποιούν τις μακροοικονομικές προβλέψεις του προσωπικού της EKT για την εκτίμηση του SICR βάσει του ΔΠΧΑ 9 και για τη δημιουργία προβλέψεων για αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες²⁶.

Χρήση αναστολών και καθορισμός τροποποιήσεων και SICR

Είναι απίθανο τα προσωρινά μέτρα ελαφρύνσεων που σχετίζονται με την κρίση COVID-19, όπως οι προσωρινές αναστολές με ιδιωτική συμφωνία ή βάσει νόμου, να

²⁵ Βλ. δελτίο Τύπου «ECB Banking Supervision provides further flexibility to banks in reaction to coronavirus (Η τραπεζική εποπτεία της EKT παρέχει μεγαλύτερη ευελιξία στις τράπεζες για την αντιμετώπιση του κορονοϊού)» και συνοδευτικές συχνές ερωτήσεις, της 20ής Μαρτίου 2020.

²⁶ Βλ. επιστολή της EKT προς τα σημαντικά ιδρύματα «IFRS 9 in the context of the coronavirus (COVID-19) pandemic [το ΔΠΧΑ 9 στο πλαίσιο της πανδημίας του κορονοϊού (COVID-19)]», της 1ης Απριλίου 2020.

συνιστούν ουσιώδεις «τροποποιήσεις»²⁷ σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9. Οι τράπεζες θα πρέπει να χρησιμοποιούν την κρίση τους με βάση ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία και να λαμβάνουν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των αναστολών, να κρίνουν κατά πόσον οι αναστολές θα έχουν ως αποτέλεσμα «τροποποίηση» βάσει του ΔΠΧΑ 9 ή κατά πόσον μια τροποποίηση είναι «ουσιώδης» και, επομένως, θα οδηγούσε σε παύση αναγνώρισης του δανείου. Η Επιτροπή συμφωνεί με τη δήλωση της ESMA ότι, εάν τα μέτρα στήριξης είναι προσωρινά και σχετίζονται με την έξαρση της νόσου COVID-19 και εάν η καθαρή οικονομική αξία του δανείου δεν επηρεάζεται σημαντικά, είναι απίθανο οι τροποποιήσεις να είναι ουσιώδεις.

Τα δάνεια δεν θα πρέπει να θεωρείται αυτομάτως ότι έχουν υποστεί SICR απλώς και μόνο λόγω του ότι υπάγονται σε αναστολές με ιδιωτική συμφωνία ή βάσει νόμου. Οι αναστολές επανακαθορίζονται την ημερομηνία, σε σύγκριση με την οποία θα πρέπει να υπολογίζονται οι «ημέρες καθυστέρησης» των δανειοληπτών²⁸. Επομένως, οι αναστολές όντως επηρεάζονται το μαχητό τεκμήριο των 30 ημερών για να θεωρηθεί ότι υπάρχει SICR, καθώς και την καθυστέρηση 90 ημερών για να θεωρηθεί ότι υπάρχει αθέτηση υποχρέωσης του δανειολήπτη. Ωστόσο, τα δάνεια τα οποία ήταν εξυπηρετούμενα πριν από την κρίση COVID-19 και τα οποία υπόκεινται σε προσωρινή αναστολή με ιδιωτική συμφωνία ή βάσει νόμου δεν αναμένεται να οδηγήσουν αυτομάτως σε σημαντικά υψηλότερες προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9.

Οι δηλώσεις που δημοσιεύθηκαν από την EBA και την ESMA στις 25 Μαρτίου²⁹ αποσαφήνισαν ότι τα μέτρα στήριξης δεν οδηγούν αυτόματα σε SICR βάσει του ΔΠΧΑ 9. Επιπλέον, το IASB εξέδωσε στις 27 Μαρτίου έγγραφο σχετικά με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 στο πλαίσιο της κρίσης COVID-19 που επιβεβαιώνει την ευελιξία του ΔΠΧΑ 9 και αναφέρεται ρητά στις δηλώσεις της EKT, της EBA και της ESMA³⁰. Η Επιτροπή συμφωνεί με τις διάφορες δηλώσεις των αρχών ότι, εάν τα μέτρα στήριξης είναι προσωρινά και σχετίζονται με την κρίση COVID-19, είναι απίθανο οι τροποποιήσεις να είναι ουσιώδεις.

Χρήση εγγυήσεων δανείων και προβλέψεων ECL βάσει του ΔΠΧΑ 9

Οι εγγυήσεις δανείων δεν αυξάνουν ούτε μειώνουν τον κίνδυνο αθέτησης του δανειολήπτη, αλλά μειώνουν το ποσό των πιστωτικών ζημιών σε περίπτωση αθέτησης του δανειολήπτη. Όταν μια κυβέρνηση ή άλλη οντότητα παρέχει εγγυήσεις για τραπεζικά δάνεια σε δανειολήπτες, οι τράπεζες πρέπει να λαμβάνουν υπόψη αυτές τις εγγυήσεις δανείων κατά τον υπολογισμό του ποσού της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς. Κατά συνέπεια, το ποσό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών θα είναι χαμηλότερο, διότι μέρος των ζημιών θα αντισταθμιστεί από την εγγύηση.

²⁷ Όπως ορίζονται στο ΔΠΧΑ 9 παράγραφος 5.4.3 (παράρτημα του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2067 της Επιτροπής, της 22ας Νοεμβρίου 2016).

²⁸ Βλ. κατευθυντήριες γραμμές της EBA σχετικά με την εφαρμογή του ορισμού της αθέτησης, στη διεύθυνση: [https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/1597103/004d3356-a9dc-49d1-aab1-3591f4d42cbb/Final%20Report%20on%20Guidelines%20on%20default%20definition%20\(EBA-GL-2016-07\).pdf](https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/1597103/004d3356-a9dc-49d1-aab1-3591f4d42cbb/Final%20Report%20on%20Guidelines%20on%20default%20definition%20(EBA-GL-2016-07).pdf).

²⁹ Βλ. <https://eba.europa.eu/eba-provides-clarity-banks-consumers-application-prudential-framework-light-covid-19-measures>; και https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma32-63-951_statement_on_ifrs_9_implications_of_covid-19_related_support_measures.pdf

³⁰ Βλ. <https://cdn.ifrs.org/-/media/feature/supporting-implementation/ifrs-9/ifrs-9-ecl-and-coronavirus.pdf?la=en>

Οι τράπεζες θα πρέπει να γνωστοποιούν χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών βάσει του ΔΠΧΑ 9, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών για τα δυσμενέστερα σενάρια. Οι τράπεζες θα πρέπει επίσης να δημοσιοποιούν στο παράρτημα τις ειδικές λογιστικές πολιτικές που υιοθετούν σε σχέση με την κρίση COVID-19. Οι εν λόγω γνωστοποιήσεις επιτρέπουν στους συμμετέχοντες στην αγορά να προβαίνουν σε τεκμηριωμένες εκτιμήσεις των ανοιγμάτων πιστωτικού κινδύνου των τραπεζών.

Οι εξωτερικοί ελεγκτές αναμένεται να λαμβάνουν υπόψη τις δηλώσεις της BCBS, της EBA³¹, της ESMA³², της EKT³³, του IASB³⁴ και της παρούσας ανακοίνωσης στο πλαίσιο των ελεγκτικών εργασιών τους. Αυτό σημαίνει ότι αναμένεται να εξετάζουν την κρίση των τραπεζών και την εκ μέρους τους χρήση της ευελιξίας που εμπειριέχεται στο ΔΠΧΑ 9 σύμφωνα με τις εν λόγω κατευθύνσεις κατά τη διατύπωση της ελεγκτικής γνώμης τους. Περαιτέρω επιπτώσεις της κρίσης COVID-19 στον υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων εν γένει περιλαμβάνονται στη δήλωση της CEAOB³⁵.

Μεταβατική ρύθμιση στον κανονισμό για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις

Οι τράπεζες ενθαρρύνονται να εφαρμόζουν τις μεταβατικές ρυθμίσεις του ΔΠΧΑ 9 που θα μειώσουν τον αντίκτυπο των προβλέψεων ECL βάσει του ΔΠΧΑ 9 στο ρυθμιστικό κεφάλαιο των τραπεζών³⁶. Ο κανονισμός για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (KKA) περιλαμβάνει μεταβατική ρύθμιση³⁷ η οποία επιτρέπει στις τράπεζες να επαναπροσθέτουν στο κεφάλαιο κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1) οποιαδήποτε αύξηση των προβλέψεων λόγω της λογιστικής μεταχείρισης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών βάσει

³¹ Βλ. δήλωση «EBA Statement on the application of the prudential framework regarding Default, Forbearance and IFRS9 in light of COVID-19 measures (δήλωση της EAT σχετικά με την εφαρμογή του πλαισίου προληπτικής εποπτείας όσον αφορά την αθέτηση, τις ρυθμίσεις δανείων και το ΔΠΧΑ 9 υπό το πρίσμα των μέτρων κατά της νόσου COVID-19)», της 25ης Μαρτίου 2020: [κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τη νομοθετική και μη νομοθετική αναστολή των αποληφωμένων δανείων που εφαρμόζονται υπό το πρίσμα της κρίσης COVID-19, της 2ας Απριλίου 2020](#).

³² Βλ. «ESMA Statement on Accounting implications of the COVID-19 outbreak on the calculation of expected credit losses in accordance with IFRS 9 (δήλωση της ESMA σχετικά με τις λογιστικές επιπτώσεις της έξαρσης της νόσου COVID-19 στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9)», της 25ης Μαρτίου 2020.

³³ Βλ. συνχές ερωτήσεις της τραπεζικής εποπτείας της EKT σχετικά με τα εποπτικά μέτρα της EKT ως αντίδραση στον κορονοϊό, της 20ής Μαρτίου 2020· επιστολή της τραπεζικής εποπτείας της EKT προς τα σημαντικά ιδρύματα «IFRS 9 in the context of the coronavirus (COVID-19) pandemic [το ΔΠΧΑ 9 στο πλαίσιο της πανδημίας του κορονοϊού (COVID-19)]», της 1ης Απριλίου 2020.

³⁴ Βλ. «IASB Statement on IFRS 9 and Covid-19 - Accounting for expected credit losses applying IFRS 9 Financial Instruments in the light of current uncertainty resulting from the covid-19 pandemic (δήλωση του IASB για το ΔΠΧΑ 9 και την Covid-19 — Λογιστικός χειρισμός για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα υπό το πρίσμα της τρέχουσας αβεβαιότητας που προκύπτει από την πανδημία Covid-19)», της 27ης Μαρτίου 2020.

³⁵ Βλ. «CEAOB Statement emphasising areas that are of high importance in view of Covid-19 impact on audits of financial statements (δήλωση της CEAOB για έμφαση σε τομείς υψηλής σημασίας ενόψει του αντικτύπου της Covid-19 στους ελέγχους των οικονομικών καταστάσεων)», της 25ης Μαρτίου 2020.

³⁶ Η EKT συνιστά σε όλες τις τράπεζες που υπάγονται στο πεδίο των εποπτικών αρμοδιοτήτων της, να χρησιμοποιήσουν τις μεταβατικές ρυθμίσεις και δήλωσε ότι είναι έτοιμη να διεκπεραιώσει εγκαίρως όλες τις αιτήσεις που θα ληφθούν σε αυτό το πλαίσιο, βλ. συνχές ερωτήσεις σχετικά με τα εποπτικά μέτρα της EKT ως αντίδραση στον κορονοϊό, της 20ής Μαρτίου 2020.

³⁷ Άρθρο 473α του KKA.

του ΔΠΧΑ 9³⁸. Από το δεύτερο τρίμηνο του 2018, μόνο το 56 % των τράπεζών της ΕΕ στην ΕΕ χρησιμοποίησε τις μεταβατικές ρυθμίσεις³⁹. Στη ζώνη του ευρώ, μόνο 34 τράπεζες υπό την άμεση εποπτεία της ΕΚΤ έκαναν χρήση αυτής της δυνατότητας. Οι τράπεζες που επέλεξαν να μην χρησιμοποιήσουν τις μεταβατικές ρυθμίσεις του ΔΠΧΑ 9 το 2018 θα μπορούσαν να ανακαλέσουν την εν λόγω απόφαση με την επιφύλαξη προηγούμενης έγκρισης από την οικεία αρμόδια αρχή.

Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις τρέχουσες εξαιρετικές περιστάσεις και θα πρέπει να διεκπεραιώνουν εγκαίρως αιτήσεις των τραπεζών που επιλέγουν την εφαρμογή των μεταβατικών ρυθμίσεων του ΔΠΧΑ 9 που προβλέπεται στον ΚΚΑ⁴⁰. Για να περιοριστεί η ενδεχόμενη μεταβλητότητα του ρυθμιστικού κεφαλαίου που μπορεί να προκύψει εάν η κρίση COVID-19 οδηγήσει σε σημαντική αύξηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η BCBS έχει συμφωνήσει για τροποποιήσεις των υφιστάμενων μεταβατικών ρυθμίσεων. Οι τροποποιήσεις αυτές θα επιτρέψουν τον επανακαθορισμό της 5ετούς μεταβατικής περιόδου και θα προσαρμόσουν τη βαθμονόμηση των ρυθμίσεων για την προσθήκη των προβλέψεων στο κεφάλαιο κοινών μετοχών κατηγορίας 1. Η Επιτροπή εγκρίνει σήμερα νομοθετική πρόταση για την εφαρμογή αυτών των τροποποιήσεων στο δίκαιο της Ένωσης⁴¹.

3. Ευελιξία που εμπεριέχεται στους κανόνες προληπτικής εποπτείας όσον αφορά την ταξινόμηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων

Οι κανόνες προληπτικής εποπτείας για την ταξινόμηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPL) μπορούν να καλύψουν μέτρα ελάφρυνσης, όπως εγγυήσεις και αναστολές με ιδιωτική συμφωνία ή βάσει νόμου. Εν προκειμένω, η EAT⁴² και η EKT⁴³ έχουν εκδώσει δηλώσεις και κατευθύνσεις με σκοπό την αποσαφήνιση του τρόπου χειρισμού με συνέπεια των πτυχών που σχετίζονται με (i) την ταξινόμηση των δανείων σε αθέτηση και (ii) τον προσδιορισμό των ανοιγμάτων με ανοχή.

Χρήση εγγυήσεων και ορισμός της αθέτησης

³⁸Στη διάρκεια πενταετούς περιόδου (από την 1η Ιανουαρίου 2018 έως την 31η Δεκεμβρίου 2022), το ποσό που οι τράπεζες μπορούν να επαναπροσθέσουν στο κεφάλαιο κοινών μετοχών κατηγορίας 1 μειώνεται σταδιακά. Ο δυνητικός αντίκτυπος στο κεφάλαιο κοινών μετοχών κατηγορίας 1 μπορεί να μειωθεί κατά 70 % το 2020, 50 % το 2021 και 25 % το 2022.

³⁹ Έκθεση της EBA με τίτλο «First observations on the impact and implementation of IFRS 9 by EU institutions (Πρώτες παρατηρήσεις σχετικά με τον αντίκτυπο και την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 από τα ιδρύματα της ΕΕ)», της 20ής Δεκεμβρίου 2018. Ο αριθμός αυτός μπορεί να έχει αλλάξει στο μεταξύ, καθώς οι τράπεζες επιτρέπεται να αντιστρέψουν μία φορά την αρχική τους απόφαση σχετικά με την εφαρμογή ή μη της μεταβατικής ρύθμισης.

⁴⁰ Βλ. τη σύνταση της EAT στη δήλωσή της της 25ης Μαρτίου 2020. Στις 20 Μαρτίου 2020, η EKT συνέστησε σε όλες τις τράπεζες που υπάγονται στο πεδίο των εποπτικών αρμοδιοτήτων της να εφαρμόσουν τις μεταβατικές ρυθμίσεις και δήλωσε ότι είναι έτοιμη να διεκπεραιώσει εγκαίρως όλες τις αιτήσεις που θα ληφθούν σε αυτό το πλαίσιο.

⁴¹ Βλ. παρακάτω ενότητα 5. Παρακολούθηση και επακόλουθες ενέργειες.

⁴² Βλ. δήλωση «EBA Statement on the application of the prudential framework regarding Default, Forbearance and IFRS9 in light of COVID-19 measures (δήλωση της EAT σχετικά με την εφαρμογή του πλαισίου προληπτικής εποπτείας όσον αφορά την αθέτηση, τις ρυθμίσεις δανείων και το ΔΠΧΑ 9 υπό το πρίσμα των μέτρων κατά της νόσου COVID-19)», της 25ης Μαρτίου 2020. κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τη νομοθετική και μη νομοθετική αναστολή των αποληφρωμάτων δανείων που εφαρμόζονται υπό το πρίσμα της κρίσης COVID-19, της 2ας Απριλίου 2020.

⁴³ Βλ. συγχές ερωτήσεις της τραπεζικής εποπτείας της ΕΚΤ σχετικά με τα εποπτικά μέτρα της EKT ως αντίδραση στον κορονοϊό, της 20ής Μαρτίου 2020· επιστολή της τραπεζικής εποπτείας της EKT προς τα σημαντικά ιδρύματα «IFRS 9 in the context of the coronavirus (COVID-19) pandemic [το ΔΠΧΑ 9 στο πλαίσιο της πανδημίας του κορονοϊού (COVID-19)]», της 1ης Απριλίου 2020.

Οι κανόνες προληπτικής εποπτείας δεν επιβάλλουν στην τράπεζα να θεωρεί αυτομάτως τον οφειλέτη σε αθέτηση όταν αιτείται την κατάπτωση εγγύησης. Ενώ ο ΚΚΑ⁴⁴ απαιτεί να εξετάζεται κατά πόσον ένας οφειλέτης έχει καταστεί απίθανο να πληρώσει χωρίς προσφυγή σε εγγύηση, η προσφυγή σε εγγύηση αφ' εαυτής δεν ενεργοποιεί την ταξινόμηση ως σε αθέτηση⁴⁵. Ταυτόχρονα, η εγγύηση δεν αποκλείει την ταξινόμηση ενός οφειλέτη σε αθέτησης. Ανεξάρτητα από την ύπαρξη εγγύησης, η τράπεζα οφείλει να διαμορφώσει γνώμη για το κατά πόσον ο οφειλέτης είναι σε θέση να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του.

Στο παρόν στάδιο της κρίσης COVID-19, πολλοί δανειολήπτες αντιμετωπίζουν προσωρινά προβλήματα στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους. Κατά την εκτίμηση των ικανοτήτων ενός δανειολήπτη να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, οι τράπεζες θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις μακροπρόθεσμες προοπτικές του δανειολήπτη, δίνοντας προσοχή σε καταστάσεις στις οποίες τα προσωρινά προβλήματα είναι πιθανότερο να μετατραπούν σε πιο μακροπρόθεσμες δυσκολίες και τελικά να οδηγήσουν σε αφερεγγυότητα.

Χρήση αναστολής πληρωμών και ορισμοί της ανοχής και της αθέτησης

Τα δημόσια και ιδιωτικά καθεστώτα αναστολής που θεσπίστηκαν για την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19 δεν οδηγούν αυτόματα σε αναταξινόμηση ενός ανοίγματος ως «με ανοχή», «εξυπηρετούμενου» ή «μη εξυπηρετούμενου με ανοχή». Βάσει του ορισμού της ανοχής⁴⁶, οι τράπεζες συνήθως προσφέρουν συγκεκριμένα μέτρα (π.χ. για την προσωρινή αναστολή της καταβολής κεφαλαίου ή/και τόκων δανείου), για να βοηθήσουν μεμονωμένους δανειολήπτες που γνωρίζουν ή πιθανόν να γνωρίσουν προσωρινές οικονομικές δυσκολίες όσον αφορά τις υποχρεώσεις αποπληρωμής τους. Εάν ένα μέτρο ανοχής οδηγεί σε μείωση της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης (αποκαλούμενη «επείγουσα αναδιάρθρωση»), αυτό υποδηλώνει ότι ο δανειολήπτης είναι απίθανο να εκπληρώσει την υποχρέωσή του⁴⁷. Ωστόσο, τα δημόσια και ιδιωτικά καθεστώτα αναστολής που θεσπίστηκαν για την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19 έχουν κατά κύριο λόγο προληπτικό και γενικό χαρακτήρα. Στόχος τους είναι η αντιμετώπιση των συστημικών κινδύνων και η άμβλυνση των δυνητικών κινδύνων που ενδέχεται να προκύψουν στην ευρύτερη οικονομία της ΕΕ στο μέλλον. Δεν προσαρμόζονται ατομικά σε κάθε δανειολήπτη, δεδομένου ότι η διάρκεια των προθεσμιών πληρωμής καθορίζεται για όλους τους δανειολήπτες, ανεξάρτητα από τις ειδικές οικονομικές περιστάσεις του δανειολήπτη⁴⁸. Για τους λόγους αυτούς, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δεν επηρεάζουν την ταξινόμηση των σχετικών δανείων. Οι δημόσιες και ιδιωτικές αναστολές θα πρέπει να αντιμετωπίζονται κατά τον ίδιο τρόπο στον βαθμό που έχουν τον ίδιο σκοπό και παρόμοια χαρακτηριστικά.

⁴⁴ Άρθρο 178 παράγραφος 1 στοιχείο α) του ΚΚΑ.

⁴⁵ Βλ. επίσης τις συγνές ερωτήσεις που εξέδωσε η ΕΚΤ στις 20 Μαρτίου 2020.

⁴⁶ Άρθρο 47β του ΚΚΑ.

⁴⁷ Άρθρο 178 παράγραφος 3 στοιχείο δ) του ΚΚΑ.

⁴⁸ Βλ. δήλωση «EBA Statement on the application of the prudential framework regarding Default, Forbearance and IFRS9 in light of COVID-19 measures (δήλωση της EBA σχετικά με την εφαρμογή του πλαισίου προληπτικής εποπτείας όσον αφορά την αθέτηση, τις ρυθμίσεις δανείων και το ΔΠΧΑ 9 υπό το πρίσμα των μέτρων κατά της νόσου COVID-19)», της 25ης Μαρτίου 2020: [κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με τη νομοθετική και μη νομοθετική αναστολή των αποπληρωμών δανείων που εφαρμόζονται υπό το πρίσμα της κρίσης COVID-19, της 2ας Απριλίου 2020](#).

Οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ, της 2ας Απριλίου 2020, σχετικά με την αναστολή πληρωμών⁴⁹, καθορίζουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι δημόσιες ή ιδιωτικές αναστολές πληρωμών δεν ενεργοποιούν την ταξινόμηση ως «με ανοχή». Εάν η αποπληρωμή μιας υποχρέωσης δεν πραγματοποιείται λόγω αναστολής, η καταμέτρηση των «ημερών καθυστέρησης»⁵⁰ αναστέλλεται και οι τυχόν καθυστερήσεις υπολογίζονται βάσει του τροποποιημένου χρονοδιαγράμματος των πληρωμών⁵¹. Ενώ οι τράπεζες εξακολουθούν να υποχρεούνται να εκτιμούν κατά περίπτωση την πιθανότητα πληρωμής του οφειλέτη, η εκτίμηση αυτή αναφέρεται στο τροποποιημένο χρονοδιάγραμμα των πληρωμών και, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με το θέμα αυτό, το άνοιγμα μπορεί να παραμείνει σε κατάσταση εξυπηρετούμενου.

Ωστόσο, οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ σχετικά με τις αναστολές πληρωμών διευκρινίζουν ότι οι τράπεζες θα πρέπει να εξακολουθήσουν να εφαρμόζουν με βάση τον κίνδυνο τις συνήθεις πολιτικές τους για την εκτίμηση της πιθανής αδυναμίας πληρωμής. Οι τράπεζες αναμένεται να εφαρμόζουν προσέγγιση βάσει κινδύνου για την εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου των οφειλετών που επωφελούνται από αναστολή πληρωμών. Ακόμη και όταν η αναστολή πληρωμών δεν ταξινομείται ως μέτρο ανοχής, οι τράπεζες πρέπει να εκτιμούν προσεκτικά την πιστωτική ποιότητα των ανοιγμάτων τους που επωφελούνται από τα εν λόγω μέτρα και να εντοπίζουν καταστάσεις πιθανής αδυναμίας πληρωμής οφειλετών για τους σκοπούς του ορισμού της αθέτησης⁵². Αυτό σημαίνει ότι οι τράπεζες θα πρέπει να αποδίδουν ιδιαίτερη προσοχή και να δίνουν προτεραιότητα στην εκτίμηση των οφειλετών που είναι πιθανότερο να αντιμετωπίσουν δυσκολίες πληρωμής.

4. Ρόλος και ευθύνη του τραπεζικού τομέα

Για να είναι αποτελεσματικά, τα μέτρα οικονομικής στήριξης και ελάφρυνσης που θεσπίζονται από τις δημόσιες αρχές χρειάζονται αποτελεσματικούς διαύλους μετάδοσης και την πλήρη συνεργασία του τραπεζικού τομέα. Επομένως, οι τράπεζες πρέπει να συνεργάζονται μεταξύ τους και με τις δημόσιες αρχές, ώστε να υπάρχει επαρκής ρευστότητα για την εξασφάλιση δανείων σε ολόκληρη την Ένωση. Τα μέτρα στήριξης εκ μέρους των δημόσιων αρχών έχουν διοχετεύσει πρόσθετη ρευστότητα στον τομέα και αποδεσμεύσει τα αποθέματα ρευστότητας καθεμίας τράπεζας, ώστε να ενισχυθεί η ικανότητα των τραπεζών να εξυπηρετούν την ενιαία αγορά. Οι τράπεζες είναι υπεύθυνες για τη διατήρηση ροής ρευστότητας και θα πρέπει να εξακολουθήσουν να επιτελούν το συλλογικό καθήκον τους να διαφυλάξουν τον διατραπεζικό δανεισμό. Ως εκ τούτου, είναι καίριας σημασίας να

⁴⁹ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη νομοθετική και μη νομοθετική αναστολή των αποπληρωμών δανείων που εφαρμόζονται υπό το πρίσμα της κρίσης COVID-19, στη διεύθυνση: <https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/credit-risk/guidelines-legislative-and-non-legislative-moratoria-loan-repayments-applied-light-covid-19-crisis>.

⁵⁰ Άρθρο 178 παράγραφος 1 στοιχείο β) του ΚΚΑ.

⁵¹ Βλ. δήλωση «EBA Statement on the application of the prudential framework regarding Default, Forbearance and IFRS9 in light of COVID-19 measures (δήλωση της ΕΑΤ σχετικά με την εφαρμογή του πλαισίου προληπτικής εποπτείας όσον αφορά την αθέτηση, τις ρυθμίσεις δανείων και το ΔΠΧΑ 9 υπό το πρίσμα των μέτρων κατά της νόσου COVID-19)», της 25ης Μαρτίου 2020, στη διεύθυνση: <https://eba.europa.eu/eba-provides-clarity-banks-consumers-application-prudential-framework-light-covid-19-measures>.

⁵² Άρθρο 178 παράγραφος 1 στοιχείο α) του ΚΚΑ.

εξακολουθήσουν οι τράπεζες να χορηγούν δάνεια σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις και σε ολόκληρη την Ένωση.

Οι τράπεζες θα πρέπει να επιταχύνουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό των δραστηριοτήτων τους και να επαγρυπνούν όσον αφορά την απάτη⁵³. Στο πλαίσιο της κοινωνικής αποστασιοποίησης που επιβάλλουν οι δημόσιες αρχές, η ψηφιακή τραπεζική θα κερδίσει ακόμη περισσότερο έδαφος, ως μέσο για τη διασφάλιση της συνέχειας των τραπεζικών υπηρεσιών⁵⁴.

Τα διάφορα εποπτικά μέτρα που απαλλάσσουν προσωρινά τις τράπεζες από ορισμένες απαιτήσεις κεφαλαίου, ρευστότητας και λειτουργίας δημιουργούν καλύτερες συνθήκες για τον τραπεζικό τομέα, ώστε να συμβάλει στη συλλογική προσπάθεια και να διασφαλίσει, μέσω του ουσιαστικού κοινωνικού και οικονομικού ρόλου του, τη μετάδοση των μέτρων δημόσιας στήριξης. Τα μέτρα στήριξης έχουν προληπτικό χαρακτήρα και αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των άμεσων επιπτώσεων της κρίσης COVID-19 και των δυσκολιών πρόβλεψης του πιθανού ρυθμού ανάκαμψης. Οι τράπεζες, αν και έχουν ανακεφαλαιοποιηθεί σημαντικά και είναι πολύ καλύτερα εξοπλισμένες για να αντέξουν σε δυσμενή σενάρια από ό,τι κατά τη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008/9, πρέπει, ωστόσο, να προετοιμαστούν για επιδείνωση των οικονομικών προοπτικών, η οποία θα αυξήσει αναπόφευκτα τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν και τα σχετικά στοιχεία κόστους. Οι τράπεζες πρέπει να ενεργούν με σύνεση για να διασφαλίσουν ότι διαφυλάσσουν ή ενισχύουν την κεφαλαιακή τους βάση και εμμέσως την ικανότητά τους να συνεχίσουν τη χορήγηση δανείων.

Στην τρέχουσα εξαιρετική κατάσταση, η μη διανομή μερισμάτων αντιπροσωπεύει μια συνετή προσαρμογή στις πολιτικές διανομής των τραπεζών. Οι εποπτικές αρχές κάλεσαν τις τράπεζες να απόσχουν από τη διανομή μερισμάτων και από την επαναγορά μετοχών κατά τη διάρκεια της κρίσης COVID-19⁵⁵. Ο συνεχώς αυξανόμενος αριθμός των τραπεζών που αποφάσισαν να αναστείλουν τις πληρωμές μερισμάτων είναι αξιέπαινος και όλες οι τράπεζες της Ένωσης παροτρύνονται να απόσχουν από τη διανομή μερισμάτων και την πραγματοποίηση επαναγοράς μετοχών με σκοπό την ανταμοιβή των μετόχων κατά την περίοδο της κρίσης COVID-19. Ο τραπεζικός τομέας θα έστελνε έτσι ένα ισχυρό μήνυμα ότι συλλογικά έχει δεσμευθεί να διαδραματίσει τον ρόλο του στην αντιμετώπιση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης.

Υπό τις τρέχουσες περιστάσεις, οι τράπεζες καλούνται επίσης να υιοθετήσουν συντηρητική προσέγγιση όσον αφορά την καταβολή μεταβλητών αποδοχών. Η EAT και ο πρόεδρος του εποπτικού συμβουλίου της EKT ενθάρρυναν τις τράπεζες να επιδεικνύουν μετριοπάθεια όσον αφορά τις έκτακτες αμοιβές (μπόνους) και ορισμένες εθνικές εποπτικές αρχές έχουν ήδη λάβει ορισμένα μέτρα σχετικά με το θέμα αυτό. Στο σημερινό πλαίσιο, είναι

⁵³Βλ. «EBA statement on actions to mitigate financial crime risks in the COVID-19 pandemic (δήλωση της EAT σχετικά με τις δράσεις για τον μετριασμό των κινδύνων οικονομικού εγκλήματος κατά την πανδημία COVID-19)», της 31ης Μαρτίου 2020.

⁵⁴Βλ. διαβούλευση της Επιτροπής για μια νέα στρατηγική για τον ψηφιακό χρηματοοικονομικό τομέα της Ευρώπης

⁵⁵Βλ. σύσταση της EKT, της 27ης Μαρτίου 2020, σχετικά με τις διανομές μερισμάτων κατά την πανδημία COVID-19· και δήλωση της EAT, της 31ης Μαρτίου 2020, για την διανομή μερισμάτων, την επαναγορά μετοχών και τις μεταβλητές αποδοχές. Παρόμοιες δηλώσεις έχουν επίσης εκδοθεί από τις αρμόδιες εθνικές αρχές.

υψίστης σημασίας óλοι οι πόροι που τίθενται στη διάθεση των τραπεζών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που διατίθενται για éκτακτες αμοιβές, να κινητοποιούνται όσο το δυνατόν περισσότερο για την ενίσχυση της ευρωστίας των τραπεζών και της δανειοδοτικής ικανότητάς τους και, ως εκ τούτου, για τη στήριξη εντέλει των πελατών τους. Για τις τράπεζες, ο μετριασμός του ποσού των éκτακτων αμοιβών που καταβάλλονται στα ανώτατα διοικητικά στελέχη και στα υψηλά αμειβόμενα áτομα σε αυτούς τους δύσκολους καιρούς είναι επίσης ένας τρόπος έκφρασης αλληλεγγύης προς óσους πλήττονται από την έξαρση της νόσου COVID-19.

5. Παρακολούθηση και επακόλουθες ενέργειες

Η ΕΕ έχει αποδείξει την ικανότητά της να ανταποκριθεί ταχέως στην κρίση. Η ΕΑΤ, η ΕΚΤ και οι αρμόδιες εθνικές αρχές ενέκριναν μέτρα ελάφρυνσης για να ελευθερώσουν επιχειρησιακούς πόρους των τραπεζών και παρείχαν καθοδήγηση στις τράπεζες ώστε να χρησιμοποιήσουν την πλήρη ευελιξία του κανονιστικού πλαισίου.

Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για τα μέτρα αυτά και ενθαρρύνει τις τράπεζες να χρησιμοποιήσουν αυτή την ευελιξία. Τα μέτρα αυτά ελήφθησαν με σαφή στόχο τη στήριξη των τραπεζών, ώστε να μπορέσουν να διαδραματίσουν τον ρόλο τους στην αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19. Η Επιτροπή, από κοινού με την ΕΚΤ, την ΕΑΤ και τις εθνικές αρχές, θα παρακολουθεί τον τρόπο με τον οποίο οι τράπεζες θα χρησιμοποιούν την ευελιξία και το κεφάλαιο που ελευθερώνεται και θα αξιολογεί τον βαθμό στον οποίο τα μέτρα ελάφρυνσης συμβάλλουν στην παροχή τραπεζικών πιστώσεων. Αυτό θα περιλαμβάνει την παρακολούθηση των óγκων δανεισμού, καθώς και των προτύπων δανεισμού, óπως τα κριτήρια αναδοχής των τραπεζών, ώστε να αξιολογείται κατά πόσον η τρέχουσα κρίση έχει πιο περιοριστική επίπτωση στην παροχή πιστώσεων.

Ταυτόχρονα, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να συμβάλλει σε μια διεθνώς συντονισμένη αντίδραση σε επίπεδο G20, G7 και FSB, μεταξύ άλλων και με τους διεθνείς οργανισμούς καθορισμού προτύπων, óπως η BCBS, το FSB και το IASB. Χάρη στην παγκόσμια κανονιστική δράση μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008/2009, το παγκόσμιο τραπεζικό σύστημα έχει σήμερα σημαντικά υψηλότερα επίπεδα κεφαλαίου και ρευστότητας σε σύγκριση με την έναρξη της εν λόγω κρίσης. Ως εκ τούτου, οι τράπεζες είναι σε καλύτερη θέση να απορροφήσουν τους κραδασμούς της παγκόσμιας κρίσης στον τομέα της υγείας και να εξασφαλίσουν τη συνεχή χρηματοδότηση της οικονομίας. Καθώς η πανδημία είναι παγκόσμια, και δεδομένου ότι οι τραπεζικές εργασίες συχνά εκτείνονται πέραν των εθνικών συνόρων, η κανονιστική απάντηση θα πρέπει να συντονιστεί και πάλι σε παγκόσμιο επίπεδο. Από την άποψη αυτή, η G20 εξέδωσε, κατά την υπουργική σύνοδο της 15ης Απριλίου, ένα σχέδιο δράσης που αποτελεί μια γενικότερη αντίδραση στην κρίση COVID-19 και τις οικονομικές της συνέπειες, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων στη σφαίρα της ρύθμισης και της εποπτείας του χρηματοπιστωτικού τομέα. Το έργο της Επιτροπής σε παγκόσμιο επίπεδο περιλαμβάνει i) την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνει η ΕΕ, ii) τη συμβολή στην παγκόσμια πολιτική αντίδραση και iii) τη διευκόλυνση της εφαρμογής των μέτρων που έχουν συμφωνηθεί σε παγκόσμιο επίπεδο στην ΕΕ. Η Επιτροπή

εκφράζει την ικανοποίησή της για τις αποφάσεις της BCBS της 27ης Μαρτίου⁵⁶ και της 3ης Απριλίου⁵⁷, αντίστοιχα, για τη μετάθεση της εφαρμογής των τελικών στοιχείων της μεταρρύθμισης Βασιλεία III κατά έτος και για την επέκταση των μεταβατικών ρυθμίσεων για την αντιμετώπιση από πλευράς ρυθμιστικού κεφαλαίου της λογιστικής μεταχείρισης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Επιπλέον, η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για την ανακοίνωση του FSB της 2ας Απριλίου⁵⁸ για την νέα ιεράρχηση του προγράμματος εργασιών του, με στόχο να μεγιστοποιηθεί η αξία των εργασιών του για την αντιμετώπιση της COVID 19. Η Επιτροπή σχεδιάζει να αναβάλει την έγκριση της νομοθετικής της πρότασης σχετικά με τα τελικά στοιχεία του πλαισίου της Βασιλείας III, αλλ’ όμως να εγκρίνει εγκαίρως τα εκκρεμή πρότυπα της Βασιλείας III, ώστε να εφαρμοστούν ουσιαστικά στην ΕΕ έως τον Ιανουάριο του 2023. Η Επιτροπή θα λάβει υπόψη τις επιπτώσεις της κρίσης COVID-19 στην οικονομική κατάσταση των τραπεζών στην εκτίμηση επιπτώσεων που θα συνοδεύει την εν λόγω πρόταση.

Οι κανονιστικές και εποπτικές δράσεις έχουν καταδείξει ότι υπάρχει ευρεία ευελιξία για την προώθηση της συνεχούς χορήγησης δανείων σε πελάτες που πλήττονται από την κρίση COVID-19 εντός των ορίων του κανονιστικού πλαισίου της Ένωσης. Στην παρούσα κατάσταση, δεν κρίνεται σκόπιμο να γίνουν ευρείες αλλαγές, οι οποίες μάλλον θα αυξήσουν την επιχειρησιακή επιβάρυνση των τραπεζών, καθώς οι τράπεζες θα πρέπει να προσαρμοστούν σε αυτές. Επιπλέον, οι αιφνίδιες αλλαγές του λογιστικού πλαισίου και του πλαισίου προληπτικής εποπτείας της ΕΕ εν μέσω κρίσης θα μπορούσαν να υπονομεύσουν την εμπιστοσύνη των πολιτών στις τράπεζες της ΕΕ.

Ταυτόχρονα, απαιτούνται στοχευμένες αλλαγές σε συγκεκριμένες πτυχές του πλαισίου προληπτικής εποπτείας, ώστε να μπορέσουν οι τράπεζες να διαδραματίσουν τον κρίσιμο ρόλο τους στη στήριξη των ατόμων και της οικονομίας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εγκρίνει, μαζί με την παρούσα ερμηνευτική ανακοίνωση, νομοθετική πρόταση⁵⁹ για την εφαρμογή των τροποποιήσεων στις υφιστάμενες μεταβατικές ρυθμίσεις για τη λογιστική μεταχείριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών και την αναβολή της νέας απαίτησης αποθέματος ασφαλείας για τον δείκτη μόχλευσης που έχει προταθεί από την BCBS, καθώς και για ορισμένες περιορισμένες αλλαγές σε συγκεκριμένα στοιχεία του ΚΚΑ, ώστε να μεγιστοποιηθεί η ικανότητα των τραπεζών να απορροφούν τις ζημίες που σχετίζονται με την έξαρση της νόσου COVID-19 και να εξακολουθήσουν να χορηγούν δάνεια σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά, διασφαλίζοντας παράλληλα τη συνεχή ανθεκτικότητά τους.

Τα μέτρα για την παροχή βοήθειας στους καταναλωτές μπορεί επίσης να χρειαστεί να ενισχυθούν, διότι η μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών που συνδέεται με απώλειες θέσεων εργασίας ή με μειωμένη οικονομική δραστηριότητα είναι πιθανόν να αυξήσει την υπερχρέωση στην ΕΕ. Τα ζητήματα αυτά θα ληφθούν υπόψη κατά την

⁵⁶ Βλ. <https://www.bis.org/press/p200327.htm>

⁵⁷ Βλ. <https://www.bis.org/press/p200403.htm>.

⁵⁸ Βλ. <https://www.fsb.org/work-of-the-fsb/addressing-financial-stability-risks-of-covid-19/>

⁵⁹ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και (ΕΕ) 2019/876 όσον αφορά προσαρμογές προς αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, COM(2020)310 της 28.4.2020.

επανεξέταση της οδηγίας για την καταναλωτική πίστη (2008/48/EK) και της οδηγίας για την ενυπόθηκη πίστη (2014/17/EE), που προβλέπεται για το 2021.

Μελλοντικά, η Επιτροπή θα συνεργαστεί περαιτέρω με τον ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό τομέα όσον αφορά τον ρόλο του στην καταπολέμηση του κορονοϊού και των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεών του, καθώς και στη στήριξη μιας βιώσιμης οικονομικής ανάκαμψης. Η απάντηση πρέπει να είναι ευρωπαϊκή, αποφεύγοντας τον εθνικό κατακερματισμό και τις ασυντόνιστες ενέργειες.

Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα αρχίσει διάλογο με τον ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό τομέα και άλλους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς (επιχειρήσεις και εκπροσώπους των καταναλωτών) για να διερευνήσει ιδέες σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους θα πρέπει να συμμετάσχει ο τομέας στις προσπάθειες στήριξης των πολιτών και των επιχειρήσεων στη διάρκεια της περιόδου κρίσης και κατά την επακόλουθη ανάκαμψη, βάσει των βέλτιστων πρακτικών και, μελλοντικά, να διευκολύνει τη βιώσιμη οικονομική ανάκαμψη με βάση την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση στο πλαίσιο της προσεχούς ανανεωμένης στρατηγικής της ΕΕ για τη βιώσιμη χρηματοδότηση. Προς τούτο, η Επιτροπή θα συνεργαστεί στενά με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς του χρηματοπιστωτικού τομέα για την υποστήριξη του ρόλου και της συμμετοχής τους στη στήριξη των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και των νοικοκυριών.